

Bruxelles, 4. travnja 2022.
(OR. fr, en)

7809/22

AUDIO 23
CULT 38
ENV 312
SAN 199
SUSTDEV 74
IND 101
PI 29
DIGIT 72
RECH 168
TOUR 29

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 6937/22

Predmet: Zaključci Vijeća o
izradi europske strategije za ekosustav kulturnih i kreativnih industrija

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o izradi europske strategije za ekosustav kulturnih i kreativnih industrija, koje je Vijeće (obrazovanje, mladi, kultura i sport) odobrilo na sastanku 4. travnja 2022.

Zaključci Vijeća

o

izradi europske strategije za ekosustav kulturnih i kreativnih industrija

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

PODSJEĆAJUĆI NA:

1. temeljnu ulogu koju kultura i sloboda stvaranja imaju za Europsku uniju i njezine građane u jačanju naših demokracija i vrijednosti, u razvoju naše mašte, u napretku naših društava, vitalnosti naših lokalnih područja, kvaliteti našeg životnog okružja i dobrobiti pojedinaca;
2. ključnu ulogu koju kulturni i kreativni sektori i industrije (CCSI), koji se još nazivaju i ekosustavom kulturnih i kreativnih industrija (CCIE), imaju u izradi zajedničke baštine, zajedničkih referenci i kulture sutrašnjice, koji su ključni za kontinuirani procvat europske kulturne raznolikosti, imajući na umu da su kulturni i kreativni sektori i industrije vrlo raznolika skupina s različitim prioritetima i uvjetima;
3. područje djelovanja ekosustava kulturnih i kreativnih industrija, kako je definirano u Godišnjem izvješću o jedinstvenom tržištu za 2021.¹, u kojem se analizira 14 industrijskih ekosustava koje su službe Komisije utvrdile u vezi s novom industrijskom strategijom iz 2020.² te u brojnim relevantnim dokumentima navedenima u Prilogu;

¹ Radni dokument službi Komisije 2010 SWD(2021) 351 final, str. 98–104. „Kulturne i kreativne industrije raznolika su skupina. Najveće su industrije audiovizualne (televizija, videoigre, videoigre na zahtjev, kino, proširena i virtualna stvarnost), glazba, knjige i izdavaštvo, oglašavanje, kulturna baština (muzeji, povijesni lokaliteti), izvedbe (kazalište, ples) i vizualne umjetnosti.” Ta široka definicija temelji se na okviru za kulturnu statistiku UNESCO-a iz 2009., zelenoj knjizi Europske komisije „Iskorištavanje potencijala kulturnih i kreativnih industrija” i Uredbi o programu Kreativna Europa.

² Komunikacija „Ažuriranje nove industrijske strategije za 2020.: izgradnja snažnijeg jedinstvenog tržišta za oporavak Europe” C(2021/350).

4. gospodarsku važnost ekosustava kulturnih i kreativnih industrija, koji je 2019. procijenjen na 3,95 % dodane vrijednosti EU-a (477 milijardi EUR), s 8,02 milijuna zaposlenih u tom sektoru i 1,2 milijuna poduzeća, od kojih su 99,9 % mala i srednja poduzeća (MSP-ovi)³;
5. znatan utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na kulturno i kreativno gospodarstvo te potrebu za daljnjim jačanjem otpornosti ekosustava kulturnih i kreativnih industrija i dvostruke tranzicije (zelene i digitalne) unutar Europske unije kako bi se dopunio učinak Europskog mehanizma za oporavak i otpornost te omogućilo ostvarivanje njegova punog potencijala kao pokretača gospodarskog rasta i otvaranja radnih mjesta te globalne konkurentnosti EU-a;

ISTIČE:

6. osim kratkoročnih posljedica, zbog trenutačne krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 postali su istaknutijima strukturni izazovi i prilike koji su zajednički cjelokupnom ekosustavu kulturnih i kreativnih industrija. Oni, među ostalim, obuhvaćaju digitalnu transformaciju metoda i primjene dizajna te snažnu konkurenciju velikih globalnih aktera i njihovu integraciju, potrebu za konsolidacijom programa i diversifikacijom izvora financiranja stvaranja, proizvodnje i distribucije radova s ciljem osiguravanja održivosti poslovnih modela, potrebu za programima osiguranja prilagođenima posebnostima kulturnih i kreativnih sektora i industrija te potrebu praćenja potražnje publike, koja se brzo mijenja, i potpore prihvaćanju inovacija;
7. drugi su izazovi i prilike za ekosustav kulturnih i kreativnih industrija provedba zelene tranzicije; doprinos jednakosti i raznolikosti; uloga kulturnih i kreativnih sektora i industrija na regionalnoj i lokalnoj razini, osobito u socijalnoj koheziji, lokalnim gospodarstvima, privlačenju kvalitetnog turizma u Europu i jačanju vitalnosti ruralnih i urbanih područja te uloga kulturnih i kreativnih sektora i industrija u vanjskim odnosima, osobito u poticanju gospodarskog i društvenog razvoja, promicanju mira i stabilnosti te podržavanju ambicioznog programa intelektualnog vlasništva;

³ Radni dokument službi Komisije 2010 SWD(2021) 351 final, str. 98–104.
(https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/swd-annual-single-market-report-2021_en.pdf).

8. kako bi se očuvala kulturna baština, promicao pristup toj baštini te nastavilo stvarati, proizvoditi i distribuirati nova i originalna djela koja doprinose kulturnoj raznolikosti, važno je ispitati, u suradnji sa sektorom, kako definirati, zaštititi i promicati naša strateška kulturna dobra. Strateška kulturna dobra, među ostalim, obuhvaćaju kapacitete za neovisno stvaralaštvo, produkciju, distribuciju i prikazivanje kulturnog sadržaja i djela, uključujući njihovu materijalnu i nematerijalnu imovinu, primjerice imovinu kataloga ili studija (filmski, televizijski ili umjetnički studiji), koji se često podupiru javnim financiranjem;
9. snažan, dinamičan, raznolik, konkurentan, inovativan, održiv i neovisan europski ekosustav kulturnih i kreativnih industrija primjeren digitalnom dobu, kao i eksperimentiranje, ključni su za promicanje kulturne i jezične raznolikosti u korist svih vrsta publike. Njegova je neovisnost u autonomnom donošenju odluka poduzeća u ekosustavu kulturnih i kreativnih industrija – a to su uglavnom mala i srednja poduzeća – osobito u pogledu njihovih glavnih umjetničkih i financijskih izbora;
10. ključno je poticati stvaranje i rast snažnih i konkurentnih europskih kulturnih i kreativnih poduzeća svih veličina koja se mogu natjecati s globalnim akterima općenito, a osobito na tržištima na kojima EU ima konkurentsku prednost, te na novim tržištima u nastajanju, kao što su proširena i virtualna stvarnost (AR/VR), videoigre ili umjetna inteligencija, primjerice kada se upotrebljavaju za potporu proizvodnji i pristupu kulturnim i kreativnim djelima;
11. iako bi pojava globalnih digitalnih aktera, koji djeluju kao nadzornici pristupa na digitalnom tržištu, tom sektoru mogla donijeti financijske i kreativne mogućnosti, ona može i biti izazov u pogledu financiranja europskog stvaralaštva te kulturne i jezične raznolikosti;
12. stoga je hitno da Europska unija ojača europsko kulturno bogatstvo i raznolikost s pomoću strategije primjenjive na sve kulturne i kreativne sektore i industrije kojom se potiče europska kreativnost i raznolikost kulturnog izričaja.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE DA:

13. pokrenu savjetovanja s relevantnim stručnjacima o zajedničkim izazovima i mogućnostima dostupnim kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama, osobito u pogledu mjera i ulaganja kojima se ubrzavaju dvostruka tranzicija i održivi oporavak;
14. razmjenjuju svoja iskustva i dobre prakse u pogledu provedbe učinkovitih kulturnih politika kojima se podupiru i rješavaju konkretna problematična područja ekosustava kulturnih i kreativnih industrija na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te promiču učinkovite načine za zadovoljavanje potreba ekosustava kulturnih i kreativnih industrija u drugim područjima politika;
15. promiču redovitu kulturnu suradnju, osobito u pograničnim regijama koje se suočavaju sa zajedničkim izazovima, npr. gubitkom tradicionalnih industrija ili vještina, među ostalim poticanjem dijaloga s relevantnim dionicima;
16. potiču istraživanja u području ekosustava kulturnih i kreativnih industrija te istraživanja koje te industrije provode kako bi se potaknulo nastajanje i uvođenje projekata u području istraživanja i razvoja kojima se jačaju njihova primjena u području inovacija, vještine i konkurentni položaj te kako bi se dopunili projekti koji su u tijeku, osobito uz potporu programa Obzor Europa i Zajednice znanja i inovacija (ZZI) Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT);
17. podupiru neovisna poduzeća u ekosustavu kulturnih i kreativnih industrija, osobito u pogledu njihove sposobnosti da se strukturiraju te da financiraju i distribuiraju originalna djela, održavaju i razvijaju svoje poslovne modele te čuvaju i jačaju svoju imovinu i modele obrazovanja i osposobljavanja, kao i svoje tehnološke, okolišne i društvene inovacije te

18. u potpunosti iskoriste nove elemente u revidiranoj Direktivi o audiovizualnim medijskim uslugama poticanjem pružatelja audiovizualnih medijskih usluga na djelotvorno promicanje i isticanje europskih djela te razmatranjem prednosti mogućnosti koju Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama daje državama članicama da zahtijevaju financijski doprinos kako bi se osigurala vitalnost europske produkcije, vidljivost djela i njihovo širenje diljem Europe.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE I KOMISIJU DA U OKVIRIMA SVOJIH POJEDINAČNIH PODRUČJA NADLEŽNOSTI I U SKLADU S NAČELIMA SUPSIDIJARNOSTI:

19. provode ovdje definiranu europsku strategiju ekosustava kulturnih i kreativnih industrija, koju koordinira Europska komisija, u bliskoj suradnji s državama članicama, oslanjajući se na inicijative i programe financiranja EU-a, kako bi se iskoristila najveća moguća sinergija te usmjeravajući se na sljedeće prioritete:

I. POBOLJŠANJE PRISTUPA PODUZEĆA U EKOSUSTAVU KULTURNIH I KREATIVNIH INDUSTRIJA FINANCIRANJU:

20. lakši pristup informacijama o dostupnim europskim sredstvima za poduzeća u ekosustavu kulturnih i kreativnih industrija spajanjem vodiča za financiranje u okviru programa CultureEU i interaktivnog alata za mapiranje audiovizualnih i informativnih medija koji je razvila Komisija kako bi se uspostavio jedinstven višjejezični digitalni portal na kojem se navode različite mogućnosti financiranja za cjelokupni ekosustav kulturnih i kreativnih industrija;
21. lakši pristup za poduzeća u ekosustavu kulturnih i kreativnih industrija, osobito za neovisna poduzeća, uključujući ona najmanja, javnim i privatnim programima financiranja, zajmovima, jamstvima, rješenjima za rizični kapital i financiranje vlasničkim kapitalom, uzimajući u obzir posebnosti tih poduzeća i pojednostavnjenjem postupaka;

22. doprinos potencijalu za konsolidaciju i potencijalu rasta MSP-ova u ekosustavu kulturnih i kreativnih industrija, primjerice oslanjajući se na novu platformu Media Invest za vlasnička ulaganja u audiovizualnu industriju, kako bi se potaknuo razvoj inovativnih rješenja i europskim MSP-ovima omogućilo da posluju diljem Unije i izvan nje;
23. daljnje olakšavanje učinka poluge javnih potpora i konkurentnost poduzeća u ekosustavu kulturnih i kreativnih industrija preispitivanjem primjene pravila o državnim potporama prije kraja 2023., uključujući, prema potrebi, Uredbu o općem skupnom izuzeću, čime se omogućuje uzimanje u obzir relevantnosti i potrebe za prilagodbom u pogledu kulturnog i audiovizualnog sektora, primjerice tiska, videoigara, kazališta, studija i glazbe;

POTICANJE RAZVOJA I POBOLJŠANJA VJEŠTINA, OBRAZOVANJA I OSPOSOBLJAVANJA, UKLJUČUJUĆI:

24. pokretanje studije⁴ o pregledu stanja novih zanimanja i vještina potrebnih za digitalnu tranziciju kako bi se zajamčila i promicala kulturna raznolikost te izradila preporuka o vještinama koje pogoduju jednakosti te koje su učinkovite, raznolike i prilagođene digitalnom svijetu i novim konkurentskim ograničenjima, kao što su problemi u pogledu otkrivanja. Studija bi se trebala temeljiti na mjerama provedenima u okviru Pakta EU-a za vještine i, prema potrebi, na doprinosu struktura kao što su Europski audiovizualni opservatorij ili Europeana;
25. pokretanje redovitog foruma o europskom kulturnom i kreativnom poduzetništvu na temelju postojećih inicijativa, s ciljem poticanja širenja najboljih praksi, umrežavanja i razmjene ideja o aktualnim temama i razvoju sektora;
26. razvoj mjera osposobljavanja i zelenih alata za suočavanje s izazovima u području okoliša za različite aktere u području ekosustava kulturnih i kreativnih industrija te poticanje razmjene najboljih praksi, osobito u vezi s Paktom EU-a za vještine.

⁴ Studiju će pripremiti Europska komisija.

ODRŽAVANJE I POTVRĐIVANJE EUROPSKOG KULTURNOG BOGATSTVA I
RAZNOLIKOSTI U DIGITALNOM DOBU, UKLJUČUJUĆI:

27. jačanje europskih strateških kulturnih dobara i njihove strateške autonomije kako bi se europskoj i globalnoj publici osigurao učinkovit pristup raznolikosti kulturnog izričaja u Europi koja odražava vrijednosti EU-a te kako bi se ekosustavu kulturnih i kreativnih industrija pružila potpora u održavanju i jačanju njegove konkurentnosti;
28. zaštitu nositelja autorskih i srodnih prava te osiguravanje pravedne naknade i dijeljenja vrijednosti od faze razvoja europskog sadržaja, uz istodobno jamčenje transparentnosti u pogledu operativnih podataka te osobito uporabe i uspjeha djela i drugih zaštićenih sadržaja;
29. daljnje poticanje kreativnosti i neovisne proizvodnje europskih djela pružanjem povoljnog okvira za poduzeća unutar kojih mogu učinkovito upravljati svojim pravima intelektualnog vlasništva, osobito autorskim i srodnim pravima te svojom nematerijalnom imovinom, primjerice promicanjem infrastrukture podataka o autorskim pravima koja odgovara digitalnom dobu. U tom kontekstu u audiovizualnom sektoru posebnu pozornost treba posvetiti koprodukcijama i teritorijalnosti prava, koji su ključni za održivo financiranje sektorskih strategija i strategije za distribuciju;
30. nastavak rada na postojećim inicijativama EU-a (npr. *Start-up Europe Club*, *Creative Business Cup*, Europska poduzetnička mreža, europski centri za digitalne inovacije) putem programa ubrzavanja razvoja, koji bi mogli biti u obliku programa osposobljavanja, savjetovanja i umrežavanja radi poticanja inovativnih *start-up* poduzeća u ekosustavu kulturnih i kreativnih industrija među europskim MSP-ovima s velikim potencijalom;

31. širenje i promicanje najnovijih tehnoloških postignuća u ekosustavu kulturnih i kreativnih industrija, osobito na temelju rada budućeg ZZI-ja u tom području; u tom pogledu, promicanje odgovornog i etičnog upravljanja podacima, osobito integrirane privatnosti, i primjene tehnologija u naporima za daljnju izgradnju europskog digitalnog suvereniteta;
32. pokretanje europskog tržišnog natjecanja u području inovacija, oslanjajući se na postojeće inicijative kao što su Europsko vijeće za inovacije i budući ZZI u području kulturnih i kreativnih industrija, kako bi se promicali projekti u okviru ekosustava kulturnih i kreativnih industrija kojima se u potpunosti iskorištavaju strukturirajuće tehnologije izradom inovativnih disruptivnih rješenja bliskih tržištu (proširena i virtualna stvarnost, velike količine podataka, umjetna inteligencija, lanci blokova, *holochain*, 3D tehnologije, modeliranje, digitalni modeli, *metaverse* itd.);
33. olakšavanje prihvaćanja tih tehnologija za sve skupine ljudi, osobito za osobe s ograničenim pristupom digitalnoj tehnologiji i osobe s invaliditetom, posebno promicanjem digitalnih vještina i medijske pismenosti, uzimajući u obzir posebna prava i potrebe djece i mladih;
34. promicanje strateških pristupa otkrivanju europskih kulturnih sadržaja na internetu na svim službenim jezicima EU-a te osobito neovisnih djela, prema potrebi na temelju, snažne sinergije s Europeanom, Agoratekom⁵, ERGA-om⁶, Eurimagesom⁷ i Europskim audiovizualnim opservatorijem te u predstojećem podatkovnom prostoru za kulturnu baštinu;

⁵ Europski portal za mrežni sadržaj: <https://agorateka.eu/hr>

⁶ Skupina europskih regulatora za audiovizualne medijske usluge

⁷Fond za potporu kulturi Vijeća Europe: <https://www.coe.int/en/web/eurimages>

35. takve bi inicijative bile usmjerene na pružanje okvira za redovite profesionalne razmjene (npr. u okviru Europskog foruma za otkrivanje); pokretanje studija o postojećim praksama i očekivanjima u pogledu mogućnosti otkrivanja za sve kulturne i kreativne sektore i industrije; razvijanje boljeg razumijevanja uloge algoritama za preporuke u promicanju europskih djela i promišljanju o njihovoj transparentnosti te, prema potrebi, predlaganje mjera, osobito u pogledu standardizacije, pružanja metapodataka, interoperabilnosti i alata za olakšavanje pristupa publici;

JACANJE IZVOZA EKOSUSTAVA KULTURNIH I KREATIVNIH INDUSTRIJA,
UKLJUČUJUĆI:

36. poticanje inicijativa za jačanje kapaciteta europskih poduzeća za poslovanje na vanjskom tržištu, kao što su europski programi uranjanja ili drugi promotivni projekti koji se provode u okviru programa Kreativna Europa, kojima bi se mogle poduprijeti njihove izvozne strategije i ojačati njihova uspostava na tržištima s velikim potencijalom;
37. podupiranje sudjelovanja poduzeća u ekosustavu kulturnih i kreativnih industrija na važnim sektorskim događanjima, kao što su trgovački sajmovi i priredbe, na temelju postojećih inicijativa na nacionalnoj ili regionalnoj razini, primjerice ciljanom prekograničnom suradnjom ili mrežnim pristupom;
38. promicanje mogućnosti partnerstva i suradnje između europskih kulturnih i kreativnih industrija i onih iz zemalja u sponu, oslanjajući se na partnerske i razvojne instrumente EU-a;

PROMICANJE ODGOVORNIH POLITIKA U PODUZEĆIMA EKOSUSTAVA KULTURNIH I
KREATIVNIH INDUSTRIJA, UKLJUČUJUĆI:

39. poticanje, primjerice nagradama i drugim poticajima, u skladu s Globalnim sporazumom UN-a, odgovornih politika u pogledu održivosti i zaštite okoliša, osobito projekata kojima se promiču inovativni pristupi u skladu s kontinuitetom kružnog gospodarstva, kao što su kružni poslovni modeli, načela ekološkog dizajna i strategije upravljanja na kraju životnog vijeka;
 40. utvrđivanje dobrih praksi u održivoj transformaciji ekosustava kulturnih i kreativnih industrija te njihovo promicanje na europskoj razini, među ostalim u kontekstu inicijative novi europski Bauhaus;
 41. poticanje provedbe odgovornih politika u ekosustavu kulturnih i kreativnih industrija u vezi s borbom protiv diskriminacije, autorskim i srodnim pravima, uključujući pravednu naknadu za nositelje prava, bolje radne uvjete i socijalna jamstva te njihovo uključivanje u javno financiranje.
-

Zaključci

- Zaključci Vijeća o kulturnim i kreativnim preplitanjima u svrhu poticanja inovacija, ekonomske održivosti i socijalne uključenosti (2015/C 172/04)
- Zaključci Europskog vijeća od 21. srpnja 2020. o planu oporavka i višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. – 2027.
- Zaključci Vijeća o oporavku, otpornosti i održivosti kulturnog i kreativnog sektora (2021/C 209/03, 2.6.2021.)
- Zaključci na temu „Europski mediji u digitalnom desetljeću: akcijski plan za potporu oporavku i transformaciji” (2021/C 210/01)
- Zaključci Vijeća od 30. studenoga 2021. o kulturi, visokokvalitetnoj arhitekturi i izgrađenom okolišu kao ključnim elementima inicijative „novi europski Bauhaus”
- Zaključci Vijeća od 30. studenoga 2021. o povećanju dostupnosti i konkurentnosti europskih audiovizualnih i medijskih sadržaja

Zakonodavni akti

- Uredba (EU) 2021/818 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Kreativna Europa (2021. – 2027.) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1295/2013

Drugi relevantni dokumenti o politikama

Komunikacija Komisije

- Zelena knjiga Europske komisije „Iskorištavanje potencijala kulturnih i kreativnih industrija” COM/2010/183 final
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Europski zeleni plan, COM/2019/640 final
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Europski mediji u digitalnom desetljeću: akcijski plan za potporu oporavku i transformaciji, COM(2020) 784 final
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Nova industrijska strategija za Europu, COM/2020/102 final
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – „Spremni za 55 %”: ostvarivanje klimatskog cilja EU-a za 2030. na putu ka klimatskoj neutralnosti, COM/2021/550 final
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Ažuriranje nove industrijske strategije za 2020.: izgradnja snažnijeg jedinstvenog tržišta za oporavak Europe, COM/2021/350 final
- Komunikacija Komisije o smjernicama EU-a za siguran nastavak aktivnosti u kulturnom i kreativnom sektoru – COVID-19, COM/2021/4838

Rezolucije Europskog parlamenta

- Rezolucija Europskog parlamenta od 20. listopada 2021. – „Europski mediji u digitalnom desetljeću: akcijski plan za potporu oporavku i transformaciji” 2021/2017(INI)

Konvencije i dokumenti UNESCO-a

- Konvencija iz 2005. o zaštiti i promicanju različitosti kulturnih izričaja
- „Kulturne i kreativne industrije kontekstu pandemije bolesti COVID-19: Izgledi za gospodarski učinak”, studija iz 2021.
- Okvir UNESCO-a za kulturnu statistiku iz 2009.

Dokumenti stručnih skupina za otvorenu metodu koordinacije

- Izvješće o otvorenoj metodi koordinacije (OMC) o koprodukciji EU-a
- Mandat skupine stručnjaka iz država članica za OMC o statusu i radnim uvjetima umjetnika te kulturnih i kreativnih stručnjaka